

ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕЛІКУ МЕДИЧНИХ ВИРОБІВ В УРЯДОВІЙ ПРОГРАМІ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»

Ірина Костюк¹, Вадим Янішин², Карина Єрмак³

^{1,2,3}Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (Київ)
kostiuk.iryana@nmu.ua¹, vazuk1994@gmail.com², ermakkari@gmail.com³

В Україні доступність до медичного обслуговування, і в тому числі до фармацевтичного забезпечення, встановлена в державі на рівні конституційних гарантій. Ефективним інструментом для досягнення цього є механізм повного або часткового відшкодування лікарських засобів та медичних виробів, який успішно функціонує в Україні.

Так, з 2017 року була запроваджена урядова програма «Доступні ліки», за якою пацієнтам відшкодовується певна вартість обраного лікарського засобу, а вже з 2023 року дана програма розширилась і, відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 21.08.2023 № 1495 «Про затвердження Переліків лікарських засобів і медичних виробів, які підлягають реімбурсації за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, станом на 10 серпня 2023 року», в Україні наявний перший перелік медичних виробів, які підлягають повному або частковому відшкодуванню.

Провівши контент-аналіз досліджуваного переліку встановлено, що номенклатуру медичних виробів, які підлягають реімбурсації, формують 23 торговельні назви (ТН). Усі вони є тест-смужками для визначення рівня глюкози для індивідуального глюкометра (№ 10, № 25 та № 50). Асортимент медичних виробів було проаналізовано за країнами-виробниками. Досліджувану номенклатуру сформувала продукція 6 країн, серед яких, на жаль, немає України. Найбільший сегмент серед держав мають Тайвань (39,1 %), Республіка Корея (21,7 %). Республіка Австрія та Китайська Народна Республіка займають однакову долю – по 13,0 %. Найменший сегмент медичних виробів у досліджуваному Переліку мають Федеративна Республіка Німеччина (8,7 %) та Швейцарська Конфедерація (4,3 %).

Оскільки одним із головних завдань Урядової програми «Доступні ліки» є підвищення фізичної та економічної доступності до лікарських засобів та медичних виробів, то на наступному етапі було проаналізовано розмір реімбурсації за відповідними ТН. Загалом 8,7 % медичних виробів (2 ТН) підлягають повній реімбурсації, а 91,3 % (21 ТН) – частковій. Відсоток відшкодування для медичних виробів, які потребують доплати від пацієнта, для 21 ТН перебуває в діапазоні 45,2 % – 89,13 %.

Також були проведені розрахунки фактичної вартості медичного виробу у перерахунку на 1 тест-смужку. Ціну, що перебуває в діапазоні від 0 до 1 грн, мали 3 ТН (у тому числі 2 ТН, які відпускаються безкоштовно), від 1 до 4 грн – 1 ТН, від 4 до 5 грн – 19 ТН.

ТН тест-смужок для визначення рівня глюкози для індивідуального глюкометра, які підлягають повній реімбурсації, є товарним портфелем виробників Республіки Кореї та Китайської Народної Республіки. Серед ТН тест-смужок для визначення рівня глюкози для індивідуального глюкометра, які підлягають частковій реімбурсації, найдешевшими є медичні вироби виробництва Республіки Кореї (0,46 грн за 1 тест-смужку). У середньому вартість 1 одиниці медичного виробу, згідно досліджуваного Переліку, становить 3,86 грн. Якщо б проаналізовані тест-смужки не підлягали відшкодуванню, то їх середня ціна за одиницю становила б 7,65 грн, що практично у 2 рази дорожче ніж з урахуванням реімбурсації. Проведений аналіз першої редакції Переліку медичних виробів, які підлягають реімбурсації за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, дозволив виявити наявність безкоштовних ТН тест-смужок для визначення рівня глюкози для індивідуального глюкометра. Оскільки досліджувана номенклатура представлена виключно іноземними компаніями-виробниками, то результати нашого аналізу свідчать не тільки про перспективу, але й про потребу у медичних виробих вітчизняного виготовлення, з метою імпортозаміщення та підвищення їх як фізичної, так і економічної доступності для пацієнтів з цукровим діабетом.